

&

Onderzoek Woonwensen
Dak- en thuislozen in Kennemerland en
Amstelland en de Meerlanden (KAM-gebied)

Cliëntenvisie Woonwensen Daklozen in het
KAM-gebied

In samenwerking met de RPCP KAM i.o. (Kennemerland en
Amstelland en de Meerlanden)

zomer '04

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	3
2. Doelstelling	3
3. Definities doelgroep	3
4. Situatieschets	4
5. Omschrijving van de woonmogelijkheden	4
6. Analyse van de doelgroep	6
7. De geïnterviewden zelf	7
8. Onderzoeksgegevens	8
a. Inleiding	8
b. De relaties tussen <i>alleen een woning</i> en <i>andere woonwensen</i>	8
b1 de verblijfplaats	8
b2 het invullen van de woonkrant	9
b3 openstaan voor hulp	9
b4 de mening over het oplossen van dakloosheid	10
c. samenvattend	10
d. concluderend	11
9. Aanbevelingen woonvormen	11
9.1. inleiding	11
9.2. een eerste aanzet tot uitwerking van het groepswoon	11
9.3. individueel wonen	12
10. Slotconclusies en stellingen	12
Bijlage	
1. Een samenvatting van de oplossingen van de geïnterviewden	14

Voorwoord

Het Dak- en Thuislozen Verbond Noord Holland (DTV) heeft in samenwerking met het InformatieSteunPunt in de 1^e lijn ggz (ISP) ISP onder de noemer van het RPCP's in het KAM-gebied een onderzoek gedaan naar woonwensen van daklozen en mensen en gezinnen die zonder huisvesting zijn geraakt of geraken.

Het onderzoek vond plaats in de periode van zomer 2003 tot juli 2004. De interviews in het voorjaar van 2004.

In dit onderzoeksverslag is als weergave van de mening van diverse geïnterviewden een samenvattend citaat opgenomen.

Dit onderzoek dragen wij op aan Lia van Doorn ('Een tijd op straat', Utrecht 2002).

Grote dank voor hun medewerking gaat ook uit naar Esther Bloemsma, Ton de Vries en Karin Eland van het RPCP KAM i.o.

Henk Kracht en Martien Luijcks

1. Inleiding

Onderzoek naar woonwensen van daklozen onder daklozen was geen makkelijke taak.

Men gaat ervan uit dat jij als dienstverlener iets te vragen hebt maar niets te bieden hebt zodat de monden erg moeilijk opengaan. Zo ging de vraag om het vragenformulier¹ in te vullen gepaard met de nodige protesten en had menigeen tweemaal uitleg nodig om duidelijk te maken dat het onderzoek erop gericht was om van hen een beeld te krijgen hoe hun wensen voor een eventuele woonruimte zijn.

Het onderzoek heeft plaats gevonden in het KAM-gebied en is uitgevoerd door vrijwilligers onder begeleiding van het D.T.V. en I.S.P.

2. Doelstelling

Het doel van deze opdracht was om inzicht te krijgen in de woonwensen van deze groep mensen en om de woonmogelijkheden in het KAM-gebied in kaart te brengen.

Ook het opstellen van een plan van aanpak waarbij wensen en eventueel te realiseren mogelijkheden op elkaar afgestemd kunnen worden maakt deel uit van deze opdracht.

Daarom zal na de inventarisatie van het onderzoek zelf geëindigd worden met aanbevelingen en conclusies.

3. Definities doelgroep.

De definitie van dakloosheid wordt door Van Waveren e.a (1990, blz.46) in een studie naar dak- en thuislozen in Rotterdam als volgt gedefinieerd:

“Dakloosheid in de letterlijke betekenis duidt op het ontbreken van een dak boven het hoofd.

---

¹ van slechts iets meer dan een A4, op te vragen bij het DTV-NH

Er zijn mensen die als gevolg van calamiteiten tijdelijk geen onderdak meer hebben.

Dat hoeft niet te betekenen dat zij ook thuisloos zijn.

Wanneer er sprake is van van grote onzekerheid ten aanzien van onderdak of woonruimte in de meest nabije toekomst.

Deze definitie sluit dus de mensen uit die een tijdelijk onderdak hebben gevonden in bijvoorbeeld internaten of pensions, maar beschrijft de mensen die vaak passanten worden genoemd.

Dit zijn mensen die laagdrempelige opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen bezoeken”.

Onze eigen definitie: dakloos is iemand die niet over een eigen woonruimte beschikt, niet de middelen heeft om op eigen kracht ervoor te zorgen, en daardoor geen verblijfplaats heeft of tijdelijk gebruik maakt van een opvang, in afwachting van een eigen woongelegenheden die wordt aangeboden.

4. Situatieschets

In het hele KAM-gebied is slechts één nachtopvang voor daklozen aanwezig. Deze is gelegen in Haarlem. Daklozen van Amstelland en de Meerlanden zijn gedwongen te kiezen tussen Haarlem of Amsterdam. Hier is de focus gericht op Haarlem..

Bij het Leger des Heils in Haarlem zijn 42 bedden aanwezig voor dakloze mannen en vrouwen vanaf 18 jaar.

Haarlem e.o telt op dit moment ongeveer tussen de 400 en 650 daklozen, waarvan maar een beperkt aantal in een nachtopvang terecht kan. Een deel van deze mensen verblijft óf bij kennissen en vrienden óf bij familie.

Ook wordt er geslapen in parkeergarage's, de duinen of een nachtopvang buiten Haarlem.

Er wordt momenteel rond Schiphol een nieuwe daklozenopvang gerealiseerd.

Ook wordt er in Hoofddorp een opvang gerealiseerd voor oudere daklozen in een verpleegtehuis aldaar. Het DTV Haarlemmermeer is bij deze beide initiatieven nauw betrokken.

In Zuid Kennemerland heeft de RIBW (Regionale Instelling voor Beschermd Wonen) een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de commerciële pensions, waaruit de noodzaak van begeleiding sterk naar voren komt.

“Vind maar een goedkope woning, want met een dakloze uitkering van iets meer dan 600 euro wordt het wel erg moeilijk om een nieuw bestaan op te bouwen. Ik heb schulden en ook die wil ik graag aflossen maar als de huur te hoog is zijn de problemen niet te overzien en begint de ellende opnieuw. Hoe de maatschappij over ons denkt weten we wel, hoe moet het verder als ieder maar roept, NOT in mij backyard. Wij zijn niet altijd slecht, de omgeving laat je meteen vallen en hebben hun oordeel al klaar voor dat zij weten wat er aan de hand is.”

5. Omschrijving van de woonmogelijkheden

Er zijn uitgaande van genoemde opvang diverse woonmogelijkheden in de regio's Zuid- en Midden Kennemerland en Amstel- en de Meerlanden (KAM).

Er werd gekeken naar opvang en woonmogelijkheden voor de doelgroep van het onderzoek.

A Nachtopvang

Dit is een bed – bad en brood voorziening en bied een mogelijk tot overnachten en ook kan men er douchen, ook is er een wasvoorziening waar een aantal cliënten nachts hun was kunnen laten doen.

32 Bedden voor mannen

Deze bedden zijn verdeeld over drie slaapzalen.

10 Bedden voor vrouwen

Deze bedden staan in een enkele slaapzaal.

B. Sociaal Pension

Sociaal Pension zelf: 25 bedden

Ribw-plekken 7 kamers

Ziekenboeg 1 kamer –3 bedden

Crisisopvang 2 kamers

Er zijn ook kamers waar eventueel een gezin kan worden opgevangen.

Doel: In principe in 1 jaar doorstromen naar zelfstandig wonen of naar begeleid wonen. Of dit in de praktijk lukt is op dit moment niet helder.

C. Begeleid wonen

Twee plaatsen (voor ex-bewoners van Sociaal Pension en doorstroom vanuit de nachtopvang).

De bovenstaande opvangmogelijkheden worden allemaal georganiseerd door het Leger des Heils in Haarlem.

D. Mogelijkheid tot verblijf bij de Brijder Stichting

Deze stichting biedt begeleid en beschermd wonen en woontraining.

Er is plaats voor 12 ex-verslaafden.

E. Ook biedt Haarlem de mogelijkheid tot tijdelijk verblijf in het *Pauzement*.

Het Pauzement (Rosenstock Huessyhuys) biedt plaats aan 8 mensen.

Dit verblijf is voor maximaal 6 maanden.

F. Voor de jeugdige a.s. daklozen of kinderen met een probleem is er *Pension Spaarnezicht*.

Dit pension kan 30 jongeren onderdak geven in de leeftijd van 15-23 jaar.

Hier worden zij begeleid naar activiteit/school of werk en zelfstandig wonen.

G. Ook is sinds kort het *Zorghotel Pitsstop* geopend.

Hier is plaats voor een aantal mensen die even een time-out nodig hebben.

Het blijkt dat hier mensen komen uit zowel Noord-Holland als Zuid-Holland.

H. Er verblijven momenteel een groot aantal daklozen in een *commerciële pension* in Haarlem.

In Haarlem zijn op dit moment 6 commerciële pensions met een opvangcapaciteit van 80 tot 100 mensen.

Plaatsing is mogelijk door directe huur van de private ondernemer of via doorverwijzing door de Sociale Dienst.

Alleen direct na een huisuitzetting of beëindiging van een andere woonvorm in Haarlem wordt eventueel tot plaatsing overgegaan!
De bezettingsgraad van deze commerciële pensions ligt op ongeveer 80 %.

6. Analyse van de doelgroep

De meeste problemen komen toch voort uit verslaafdheid aan drugs, alcohol, gokverslaving, echtscheidingen en soms meerdere van deze problemen samen. Zij zijn uit huis gezet door huurschulden, overlast en zoals al genoemd huwelijksproblemen.

Zij denken er op het moment van vragen erg makkelijk over en dat het allemaal wel goed komt.

Men vergeet, dat als zij niet reageren, de schulden steeds hoger oplopen².

Als een belangrijke conclusie uit het onderzoek blijkt, net als eerdere onderzoeken, dat bij veel daklozen toch de behoefte bestaat aan een eigen zelfstandige woning, daarbij niet nadenkend wat dat allemaal zou kunnen betekenen voor hun toekomst en er vooral niet aan denkend, hoe zij in de huidige problemen zijn terechtgekomen. Mogelijk speelt hierbij verdringing, of heeft men op dit moment te veel problemen.

Als je hen uitlegt, dat er meer voor komt kijken dan alleen een huis, gaat men toch nadenken en ze stellen vragen, hoe wij als interviewers er over denken en of wij hen misschien van advies kunnen dienen, om hen verder te helpen bij hun zoektocht naar woonruimte.

Als men doorvraagt aan de cliënt en uitlegt dat door ervaring van anderen een eigen huis een optie is, die alleen kan slagen als er begeleiding aanwezig is, die derhalve nauwgezet wordt uitgevoerd; het misschien voor de cliënt beter is om eerst een tussenvorm van wonen te aanvaarden en dan vandaar uit een woonvorm voor hem of haar alleen te betrekken.

In de tussenvorm van wonen kan gedacht aan het sociaal pension of een vorm van wonen met lotgenoten.

Vragen vanuit het voorgaande zijn:

Welke woonruimte kun je deze mensen aanbieden? Zij hebben problemen, schulden door een eerdere huisuitzetting of een scheiding en daaraan vast zit, dat door een verblijf in een opvang, het sociale netwerk steeds kleiner is geworden of soms voor langer verblijf geheel is weggefallen.

Waar kunnen wij deze mensen het beste mee helpen; een huis, een woning met lotgenoten, een pensionkamer of niets?

---

² Op dit moment zou men met hoge schulden weliswaar soms een beroep kunnen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, maar deze staat momenteel ter discussie. Sommige lijken zo veroordeeld te worden tot een leven met permanente armoede of .....

7. De geïnterviewden zelf

De door ons geïnterviewde personen zijn mensen die gebruik maken van de nachtopvang, bewoners van het sociaal pension, bewoners van commerciële pensions, mensen die het verkiezen om in parkeergarage's of buiten te slapen, een kamerbewoner en een gevangene.

Het aantal geïnterviewden is 40 personen, waarvan 33 mannen en 7 vrouwen.

Bij de mannen liep de leeftijd van 22 tot 60 jaar, bij de vrouwen liep de leeftijd van 20 tot 48 jaar.

Van deze personen sliepen er 5 mannen buiten en van de vrouwen sliep er geen een buiten, maar wat opviel was dat van de vrouwen er maar een was die regelmatig in de nachtopvang sliep, de rest sliep bij vrienden en kennissen of zochten tijdelijk hun heil buiten het KAM-gebied.

Man/Vrouw	Leeftijd	Soc. Dienst uitkering	U W V uitkering	Geen uitkering	Werk	Postadres	Nr.
man	40	*	-	-	-	*	1
man	43	-	*	-	soms	*	2
man	45	*	-	-	-	*	3
man	49	?	?	?	?	-	4
man	59	-	*	-	-	*	5
man	40	*	-	-	-	*	6
man	22	*	-	-	-	*	7
man	50	-	*	-	-	*	8
man	42	*	-	-	-	*	9
man	27	*	-	-	-	*	10
man	?	*	-	-	-	*	11
man	29	*	-	-	-	*	12
man	32	-	*	-	-	*	13
man	48	-	-	*	-	*	14
man	36	-	*	-	-	*	15
man	39	*	-	-	-	*	16
man	33	*	-	-	-	*	17
man	60	*	-	-	-	*	18
man	41	*	-	-	-	*	19
man	32	*	-	-	-	*	20
man	44	*	-	-	-	*	21
man	32	*	-	-	-	*	22
man	38	*	-	-	-	*	23
man	42	*	-	-	-	*	24
man	37	*	-	-	-	*	25
man	20	-	*	-	-	*	26
man	51	-	*	-	-	*	27
vrouw	39	*	-	-	-	*	28
vrouw	48	*	-	-	-	*	29
vrouw	35	*	-	-	-	*	30
man	47	*	-	-	-	*	31
vrouw	36	*	-	-	-	*	32
Vrouw	42	-	*	-	-	*	33
Man	38	*	-	-	-	*	34
man	54	*	-	-	-	*	35
man	57	*	-	-	-	*	36
man	39	*	-	-	-	*	37
vrouw	28	*	-	-	-	*	38
vrouw	45	*	-	-	-	*	39
man	46	*	-	-	-	*	40

In de leeftijd van 20-30 jaar	2 vrouwen	3 mannen
In de leeftijd van 31-40 jaar	3 vrouwen	12 mannen
In de leeftijd van 41-50 jaar	3 vrouwen	11 mannen
In de leeftijd van 51 en ouder	0 vrouwen	5 mannen

Zoals uit bovenstaande cijfers blijkt, zijn er vooral in de groep tussen 31 en 50 jaar veel mensen dakloos.

De groep geïnterviewde personen hebben bijna allemaal de wens om nog eens terug te keren in de maatschappij en weer een huis te kunnen bewonen, of samen met lotgenoten een huis te bewonen met daarbij de nodige begeleiding door hulpverleners.

8. Onderzoeksgegevens

a. Inleiding

De gegevens van de vragenlijsten zijn voor alle deelnemers aan het onderzoek hieronder weergegeven.

Naast de wens van een eigen huis, konden mensen ook kiezen voor kamer-bewoning, (Sociaal) pension, beschermd wonen, woonvorm (alleen of samen met lotgenoten) en nog een zelf in te vullen mogelijkheid..

Uit de navolgende grafieken blijkt dat als alles onderverdeeld is, 19 van de 40 geïnterviewden alleen in een huis geïnteresseerd zijn, terwijl de overige 21 geïnterviewden een meerkeuze aangaven zoals:

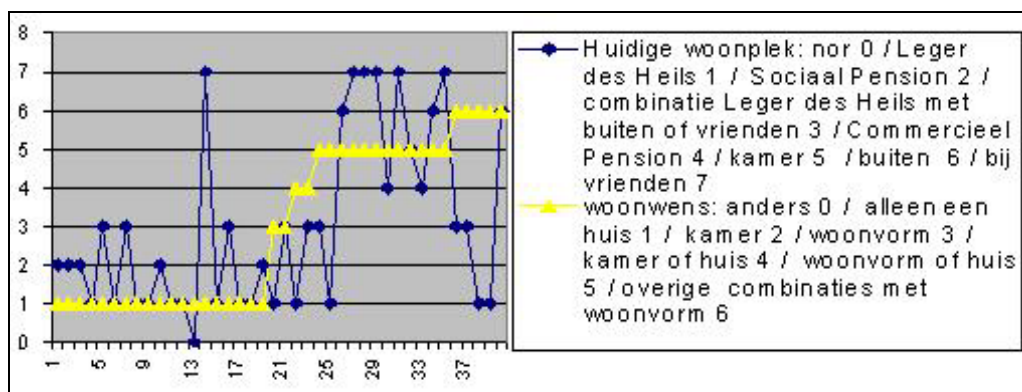
Woonvorm of huis	30 %
Kamer of huis	5 %
Woonvorm	5 %
Combinatie met woonvorm en tenslotte:	12.5 %
Alleen huis³	47.5 %

---

100 %

b. de relaties tussen *alleen een woning* en *andere woonwensen*.

b1 de verblijfplaats

³ Zie ook punt 6.

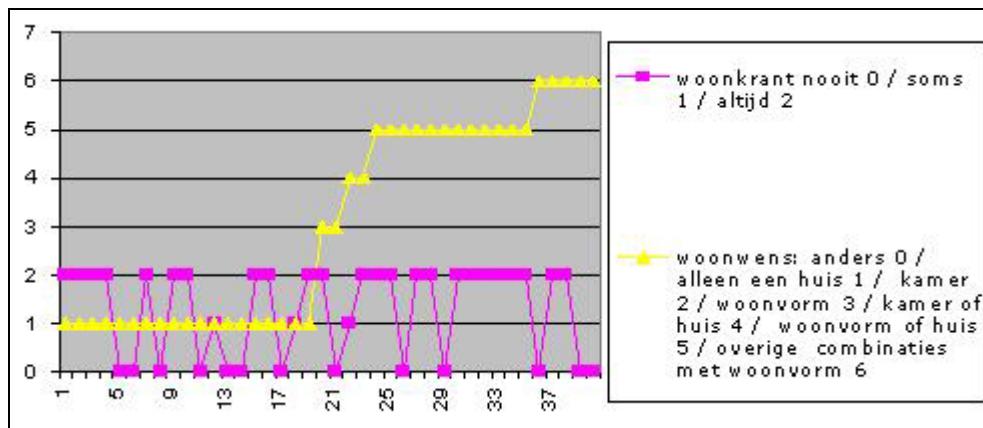

De verblijfplaats van de mensen kenmerkt zich als volgt.

Een groot deel van de 19 mensen die alléén een woning willen verblijft alleen bij het Leger des Heils (18). Van de mensen die ook andere woonwensen hebben (21) verblijven er 10 alleen bij het Leger des Heils (inc. Sociaal Pension) en zijn er 5 personen die zowel bij het Leger des Heils (LdH) verblijven of buiten slapen, dan wel bij vrienden. Hoewel in deze groep nogal wat buitenslapers toeven, fluctueert dit aantal met de weersomstandigheden.

Dit betekent ons inziens dat, hoe meer mensen in gecontroleerde omstandigheden verblijven, hoe meer zij streven naar een volkomen zelfstandige woonsituatie (huis). (Pearson correlation: ,551, sign. ,000)

b2 het invullen van de woonkrant

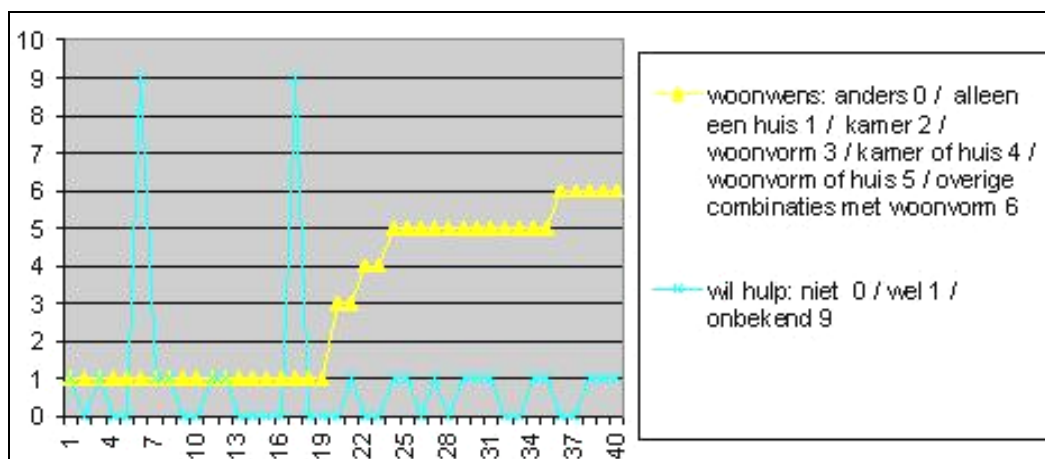
Het regelmatig invullen van de woonkrant wijkt ook voor beide groepen af. Van de 19 die alleen een huis wensen blijken slechts 10 altijd de krant in te vullen, een doet het soms. Acht doen het zelfs nooit.

Van de 21 met andere woonwensen, blijken er 6 nooit, één soms, maar 14 altijd de woonkrant in te vullen.

Hierin lijkt de wanhoop van velen in de kansen bij de woningtoewijzing mee te spelen. Het (post)adres Bakenessergracht 10 (Nachtopvang LdH) sluit bij voorbaat vele deuren, ook hierbij, is de gevoelde ervaring.

Concluderend menen wij dat deze maat een maat van hoop is.

b3 openstaan voor hulp

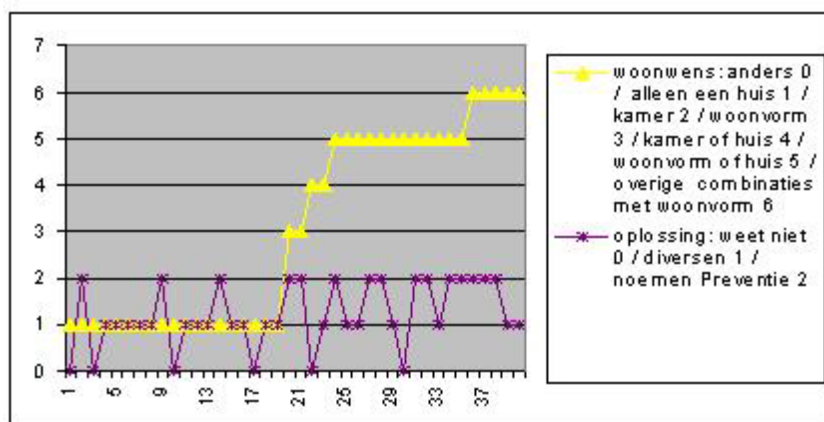
De wil om hulp te aanvaarden maakt ook enig verschil. Van de 19 mensen die alleen een huis wensen zijn dat er zes! Terwijl van de groep met andere woonwensen er 12 daartoe genegen zijn.

Deze factor lijkt verder wel statistisch negatief samen te hangen met het invullen van de woonkrant (Pearson correlation $-.323$, sign. $.042$).

b4 de mening over het oplossen van Dakloosheid

Alle geïnterviewden hebben hun mening kunnen geven over de oplossing van het probleem

van dakloosheid (zie bijlage 1 voor een samenvatting van de antwoorden op deze vraag). Hierbij speelt een nadrukkelijk verschil tussen beide woonwensgroepen.

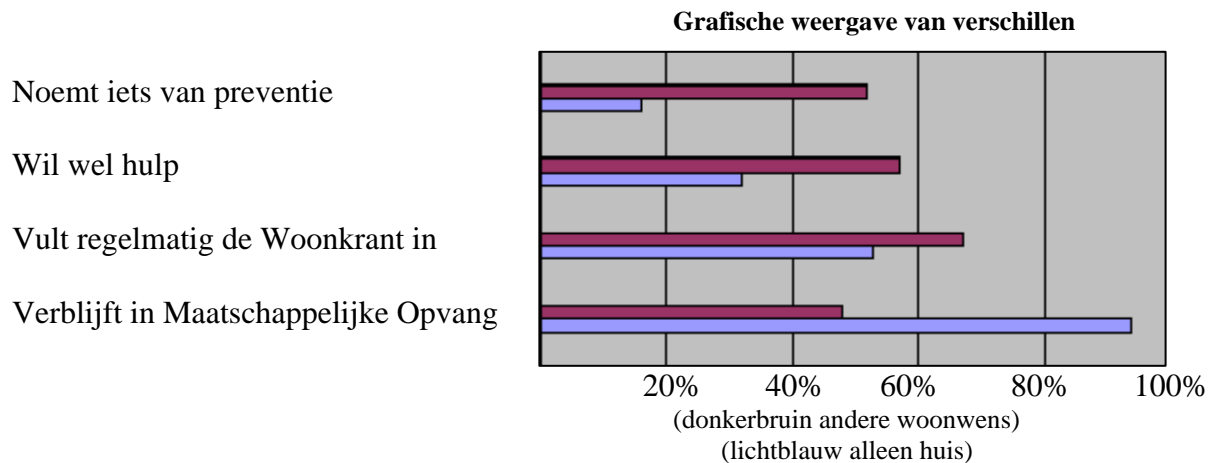

Zij die alleen een huis wensten, bleken slechts in 3 gevallen iets van preventie te noemen, terwijl in de groep van hen die genoeg namen met ruimere woonwensen, iets van preventie juist in 11 gevallen werd genoemd.

Hierbij lijkt het te gaan om een diepe beleving van de mensen. Als men het gevoel heeft in de put te zitten is er maar weinig oog voor iets sociaals als preventie. Terwijl de mensen in de vrijere wenshoek, meer neigen naar dit oplossende gegeven van 'voorkomen is beter dan genezen'. (Pearson Correlation $.383$, sign. $.015$)

c. Samenvattend

	woonwens 19 alleen huis	21 anders dan alleen een huis
verblijft in de nor of bij Nachttopvang of Sociaal Pension (Leger des Heils)	94%	48%
woonkrant altijd invullen	53%	67%
Wil wel hulp	32%	57%
oplossing noemen preventie	16%	52%

d. Concluderend

Er zijn twee groepen te onderscheiden: zij die persé een huis willen, en zij die (ook) andere woonwensen hebben. Deze beide groepen onderscheiden zich ook op andere fronten. Het gaat hierbij vooral om belevingszaken. Het gevoel van zelfstandigheid willen, of juist het samenleven te wensen. Daarnaast uit het zich in de wijze van verblijf, en tenslotte onderscheidt het zich door een ruimhartiger oplossingsdenken. Dit wijst op een tweedeling die dieper zit dan alleen de oppervlakte, en consequenties heeft voor de hiernavolgende aanbevelingen.

9. Aanbevelingen woonvormen

9.1 Inleiding

Lia van Doorn liet, in haar genoemd onderzoek onder de Utrechtse daklozen, zien dat veel daklozen gebaat zijn bij een groepswoonvorm. In dit onderzoek blijkt dit ook te aan te sluiten bij de wensen van een grote groep ondervraagden. Toch blijken sommige ondervraagden zo sterk te leunen op een eigen zelfstandige woning, dat een dergelijke groepswooning voor hen niet echt voor de hand lijkt te liggen.

Hoe kunnen wij deze mensen onderbrengen, welke mogelijkheden kunnen wij hun aanbieden en welke woonvorm zijn er of zullen nog ontwikkeld kunnen worden?

Het ideale plaatje bij een groot deel van de ondervraagden is een huis. Daarom zullen wij hier zowel groepsvormen van wonen als een zelfstandige woonvorm voorstellen.

9.2. Een eerste aanzet tot uitwerking van groepswoon

a. Deze woonvorm zal een aantal van 3 tot 6 kamers vragen, met daarbij de aanwezigheid van een centrale woonkamer waar eventueel samen gegeten kan worden.

Het aantal kamers wat wordt aangegeven is afhankelijk van welke cliënten hiervoor in aanmerking komen.

De badgelegenheid, de toiletten zullen gezamenlijk gebruikt worden.

De keuken is voor alle bewoners te gebruiken, dit te allen tijde in overleg.

Als men zich wil terugtrekken dan kan men dit doen op zijn eigen kamer.

Men zal er wel voor moeten zorgen dat er begeleiding plaatsvindt en er ook regelmatig iemand aanwezig is om gesprekken te houden met de bewoners van deze woonvorm.

Structureel zal er overleg zijn met de mentor, die iedere cliënt toegewezen gaat krijgen, om hem of haar te begeleiden.

b. Een andere mogelijk kan een sociaal logement dat door de cliënten zelf beheerd kan worden (dit functioneert reeds in Purmerend als Sociaal Logement).

Een sociaal logement bestaat uit meerdere kamers.

Dergelijke woonvoorziening met 'ervaringsdeskundigen' zou dan mogelijk in eigen beheer moeten gerund kunnen worden.

De ervaring heeft geleerd, dat enig toezicht voor een dergelijke woonvoorziening nodig is (door een voormalige bootsman bijvoorbeeld, e.e.a. onder begeleiding van het RIBW).

9.3. Individueel wonen

Daarnaast valt op dat naast de woonvorm met lotgenoten een eigen huis bij de andere groep een grote voorkeur krijgt.

Het is goed mogelijk om huizen zo in te richten dat men alleen woont, en voor een groot deel zelf de verantwoordelijkheid draagt. Begeleiding blijft noodzakelijk, maar dit naar de mogelijkheden van de cliënt zelf. (bijv. Begeleid Zelfstandig Wonen)

Het betreft hier woonvoorzieningen aan de onderkant van de woningmarkt voor mensen die wel zelfstandig willen wonen,

Hieronder valt nadrukkelijk de mogelijkheid van individueel wonen in de zogenaamde wooncontainers, die op dit moment in Amsterdam voor studenten gerealiseerd worden, en ook op in de psychiatrie al veelvuldig in gebruik zijn. Deze wooncontainers zijn van alle gemakken voorzien.

10. Slotconclusies en stellingen

De Instelling voor Maatschappelijke Opvang in onze regio leidt op tot individueel wonen. Toch dient zij te beseffen dat mensen hier niet te lang moeten verblijven. Het is een tussenstation, een waardevolle eerste hulp bij ongelukken.

De uitstroom in gewone woonvormen is echter bijna een illusie voor hen die bijvoorbeeld schulden hebben, of te zwaar afhankelijk van drugs of ander verslavend spul.

Het groepswonen (zie 9.2) kan een stap zijn die mensen verder brengt. Hiertoe is in onze regio nog te weinig gerealiseerd.

Daarnaast blijkt ook een individuele variant (zie 9.3) uitgewerkt te moeten worden. Ook hierin biedt onze regio nog geen enkel initiatief.

Wij spreken daarom de wens uit, dat er naast groepswonen (zie 9.2 a+b) , ook vormen van zelfstandig wonen (zie 9.3) worden ontwikkeld. Lage huren zijn daarbij een voorwaarde.

Daarom komen wij tot de volgende stellingen:

- 1. Het groepswonen in de diverse genoemde varianten wordt zo mogelijk spoedig gerealiseerd en geëvalueerd.**
- 2. Het begeleid zelfstandig wonen verdient (verdere) realisatie en evaluatie.**
- 3. Het containerwonen als gewone laagdrempelige woonvorm wordt nader onderzocht en zo spoedig mogelijk gerealiseerd, en wij willen daarbij bevorderen dat het spoedig geaccepteerd zal worden als een wijze van leven, die voor sommigen nu eenmaal het hoogst haalbare lijkt te zijn.**
- 4.. Zelforganisaties kunnen ingeschakeld worden voor het indicatie- en begeleidings-gebeuren, inclusief het mentorschap**
- 5. Het ISP en het DTV zullen in de nabije toekomst dit proces van innovatie binnen de maatschappelijke opvang en andere woonvormen volgen en daarbij vanaf het begin een tevredenheidsonderzoek doen naar de ervaring van de cliënten binnen de oude en deze nieuw te ontwikkelen woonvormen, die met spoed gerealiseerd dienen te worden**

Bijlage 1.

Een verkorte samenvatting van de oplossingen van de geïnterviewden

Oplossing

Meer sociaal psychische opvang

Weet niet

Preventie en lagere huur

Lagere huur en preventie

weet niet

preventie

weet niet

tweede kansbeleid met voorrang na 1 jaar dakloos

doorstroming begeleiding door GSD e.d.

begeleiding en budgetbeheer

meer geld lagere huur

uit verdomhoek

preventie en nazorg

preventie, lagere huur, hogere uitkering

dromen laten uitkomen

Geld voor opvang

meer kamers, alternatieve woonvormen

Preventie

meer opvang

meer opvang

preventie lagere huur

weet niet

Preventie

weet niet

Nazorg. Hulp bij vinden woning, bejegening Sociale Dienst positieve discriminatie voor mensen die langer dakloos zijn.

Positieve discriminatie van daklozen bij woningtoewijzing

Preventie en nazorg bejegening

preventie lagere huur

woonvorm ter voorbereiding op zelfstandig wonen

lagere huur en uit verdomhoek

lagere huur

preventie en lagere huur

minder buitenlanders, meer huurwoningen

Preventie

Preventie

Preventie

lagere huren

weet niet

lagere huren, kleinere flatjes

daklozen in opvang asielzoekers